

*О.Й. Шевцова, д-р екон. наук, проф., К.О. Біла,
Дніпропетровський національний університет*

ЕМІСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ ЯК ФАКТОР АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИНКУ

Інвестиційна політика фінансових інститутів полягає у визначенні таких напрямків розміщення активів, щоб забезпечити виконання зобов'язань в умовах необхідності дотримання встановлених державою інвестиційних обмежень.

Розглядаючи проблему інвестування в українській економіці як один із найважливіших факторів на сучасному етапі розвитку, на перше місце необхідно поставити діяльність банківської системи України в цілому та окремих банківських установ.

Ринок цінних паперів є істотною частиною механізму перетворення заощаджень в інвестиції, дозволяючи позичальникам залучати капітал для фінансування як поточної діяльності, так і довгострокових інвестиційних проектів.

Аналіз українських фінансових інструментів дає змогу зробити висновок, що у найближчому майбутньому заходи з активізації інвестиційної діяльності стикатимуться з проблемою пошуку дохідних і надійних інструментів, захищених від інфляції.

В Україні існує значний дефіцит інвестиційних ресурсів для підтримки реального сектора. Реального ринку акцій, що відповідає вимогам сучасності, ще довго не буде, і не залишається нічого, крім інвестування у короткострокові високоризикові інструменти.

Специфіка українського ринку цінних паперів полягає в тому, що на ньому домінують банки, що виступають інвесторами, професійними учасниками ринку і до того ж випускають власні цінні папери як емітенти. Небанківські фінансові установи через їхню слабкість не відіграють помітної ролі на ринку цінних паперів. Цим ми відрізняємося від країн, де саме великі інституціональні інвестори (страхові компанії, пенсійні і взаємні інвестиційні фонди) є основними гравцями на ринку цінних паперів.

Ефективність емісійної політики банку значною мірою залежить від вибору типу фінансового інструмента. Для розміщення емісії можна використати кілька типів фінансових інструментів: звичайні чи привілейовані акції, депозитарні розписки, облігації для внутрішнього ринку та євробонди.

Емісія акцій безпосередньо пов'язана з управлінням акціонерним товариством і вимагає внесення змін у юридичні документи. Облігації, як правило, випускаються для фінансування довгострокових інвестиційних проектів. На відміну від акцій, облігації – це не пайові, а боргові цінні папери, що не роблять істотного впливу на управління, вони звільнені від ризиків порушення прав акціонерів. Облігації, будучи борговими інструментами, гарантують інвесторам фіксований дохід. Ця схожість припускає при виборі способу фінансування інвестиційних проектів варіанти одержання кредиту чи випуск облігацій.

Відповідно до законодавства рішення про випуск облігацій приймається відповідним органом емітента й оформляється спеціальним протоколом. Переглянувши статут потенційного емітента, можна знайти відповідь як мінімум на два питання: чи має право банк випускати цінні папери (облігації) і в якому обсязі? Зокрема, слід зазначити, що державна реєстрація облігацій може бути здійснена тільки після повної оплати статутного капіталу емітента. Перспективними інструментами залучення інвестицій на українському ринку могли б бути привілейовані акції, оскільки це, з одного боку, дає можливість для інвестора отримати гарантований прибуток, а з іншого – не викликає посилення контролю над емітентом з боку інвестора, а відносна не вигідність, на перший погляд, цих акцій не настільки вагома, якщо врахувати, що найважливішою проблемою в цей час для банку є залучення капіталу. На фондових ринках зарубіжних країн привілейовані акції є одним із сегментів, що розвиваються найбільш динамічно.